

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра композиційних конструкцій і авіаційного матеріалознавства (№ 403)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова НМК-1

 Сергій НИЖНИК

«   » _____ 2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Механіка та міцність конструкцій з композитів (КП)

(назва навчальної дисципліни)

Мажор. “Інженерія композитних конструкцій авіаційної
та ракетно-космічної техніки”

(вибірковий блок)

Галузь знань: 13 «Механічна інженерія»

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 134 «Авіаційна та ракетно-космічна техніка»

(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: Ракетно-космічна техніка

(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2024 рік

Розробник:
доцент кафедри композиційних конструкцій
і авіаційного матеріалознавства (№ 403)
к.т.н., доцент

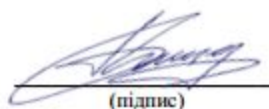

(підпис)

Федір ГАГАУЗ

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри композиційних конструкцій і авіаційного матеріалознавства (№403), протокол № 1 від 27.08.2024 р.

В.о. завідувача кафедри 403
к.т.н., доцент

(підпис)

Федір ГАГАУЗ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)	
Кількість кредитів – 2	Галузь знань <u>13 Механічна інженерія</u> (шифр і найменування) Спеціальність <u>134 Авіаційна та ракетно-космічна техніка</u> (код і найменування) Освітня програма <u>«Ракетно-космічна техніка»</u> (найменування) Рівень вищої освіти <u>перший (бакалаврський)</u>	Вибіркова	
Модулів – 1		Навчальний рік	
Змістових модулів – 1		2024 / 2025	
Індивідуальне завдання _____ (назва)		Семестр	
		7-й	8-й
Загальна кількість годин – 32 / 60	Лекції ²⁾		
	–	–	
Кількість тижневих годин для денної форми навчання ¹⁾ : - аудиторних – 2.0 - самостійної роботи студента – 1.75	Практичні, семінарські ²⁾		
	32	–	
	Лабораторні ²⁾		
	–	–	
	Самостійна робота		
28		–	
Індивідуальні завдання		–	
Вид контролю		диф. залік	

Примітка:

¹⁾ Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи для денної форми навчання становить 32/28.

²⁾ Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину в залежності від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення: формування у студентів практичних навичок для прогнозування несучої здатності композитних конструкцій, аналізу напружено-деформованого стану (НДС) та розрахунку міцності конструкцій із композиційних матеріалів.

Завдання: вивчення методів розрахунку НДС конструкцій з композитів на основі розрахункової схеми тонкостінного стержня.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен *вміти:*

- визначати деформаційні властивості та характеристики міцності односпрямованих і шаруватих КМ при простому навантаженні;
- оцінювати міцність шаруватих КМ при складному механічному навантаженні;
- визначати напружено-деформований стан елементів конструкцій з КМ із застосуванням конкретних математичних моделей.
- застосовувати на практиці основні математичні моделі для синтезу методик визначення напружено-деформованого стану елементів конструкцій з КМ;

мати уявлення про:

- методи побудови основних математичних моделей для визначення напружено-деформованого стану елементів конструкцій з КМ;
- шляхи підвищення ефективності розподілу матеріалу в елементах конструкцій.

Пререквізити – «Матеріалознавство», «Механіка матеріалів та конструкцій», «Будівельна механіка конструкцій АРКТ», «Механіка та міцність конструкцій з композитів».

Кореквізити – «Конструювання, проектування та технологія виробництва виробів з композитів (КП)», «Комп'ютерні методи розрахунку конструкцій РКТ», «Конструювання і проектування виробів з композитів», «Розрахунок і проектування з'єднань композитних конструкцій», курсовий проект з дисципліни «Механіка та міцність конструкцій з композитів», кваліфікаційна робота бакалавра.

3. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Розрахунок підкріплених оболонок.

Змістовий модуль 1. Модель тонкостінного підкріпленого стержня.

Тема 1. Модель тонкостінного підкріпленого стержня.

Модель тонкостінного підкріпленого стержня (ТПС), основні гіпотези та припущення. Одноплощинний закон розподілу деформацій у поперечному перерізі ТПС. Поняття депланації поперечного перерізу, випадки вільної і стиснутої депланації. Припущення про абсолютну жорсткість і абсолютну податливість контуру поперечного перерізу. Особливості розрахунку механічних характеристик поперечного перерізу і визначення нормальних напружень при згині ТПС. Обчислення потоку дотичних зусиль (ПДЗ) при згині ТПС з відкритим контуром поперечного перерізу. Центр згину, його визначення.

Тема 2. Згін та крутіння тонкостінних підкріплених стержнів.

Розрахунок ПДЗ при згині та крутінні ТПС з однозамкнутим контуром поперечного перерізу. Формула Бредта. Умови рівноваги та спільності деформацій. Приклади розрахунку ПДЗ і положення центра згину в підкріплених оболонках з однозамкнутим контуром.

Тема 3. Згін та крутіння тонкостінних підкріплених стержнів з багатозамкнутим контуром поперечного перерізу.

Методика розрахунку потоку дотичних зусиль (ПДЗ) при згині та крутінні ТПС з багатозамкнутим контуром поперечного перерізу. Умови рівноваги та спільності деформацій. Положення центра згину. Приклади розрахунку ПДЗ і положення центра згину в підкріплених оболонках з багатозамкнутим контуром поперечного перерізу. Особливості розрахунку підкріплених конічних оболонок.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лек	пр	лаб	інд	с.р.
Модуль 1. Розрахунок підкріплених оболонок.						
Змістовий модуль 1. Модель тонкостінного підкріпленого стержня.						
Тема 1. Модель підкріпленого тонкостінного стержня.	12	–	4	–	–	8
Тема 2. Згін та крутіння підкріплених тонкостінних стержнів.	16	–	4	–	–	12
Тема 3. Згін та крутіння тонкостінних підкріплених стержнів з багатозамкнутим контуром поперечного перерізу	32	–	24	–	–	8
Разом з дисципліни	60	0	32	0	0	28

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Визначення механічних характеристик поперечного перерізу	4
2	Визначення нормальних напружень при згині ТПС з відкритим контуром поперечного перерізу	2
3	Обчислення потоку дотичних зусиль при згині ТПС з відкритим контуром поперечного перерізу	2
4	Визначення нормальних напружень при згині ТПС з двохзамкнутим контуром поперечного перерізу	4
5	Обчислення потоку дотичних зусиль при згині ТПС з двохзамкнутим контуром поперечного перерізу	12
6	Визначення положення центра згину ТПС з двохзамкнутим контуром поперечного перерізу	8
	Разом	32

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Модель підкріпленого тонкостінного стержня.	8
2	Тема 2. Згін та крутіння підкріплених тонкостінних стержнів.	12
3	Тема 3. Згін та крутіння тонкостінних підкріплених стержнів з багатозамкнутим контуром поперечного перерізу	8
	Разом	28

8. Методи навчання

Проведення практичних занять, індивідуальні консультації (при необхідності), самостійна робота здобувачів за матеріалами, опублікованими кафедрою.

9. Методи контролю

Проведення поточного контролю виконання курсового проекту, фінальний контроль (захист курсового проекту).

10. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Кількісні критерії оцінювання (розподіл балів).

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Всього за 2-й семестр
25...40	25...40	10...20	60...100

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

11. Методичне забезпечення

Методичні вказівки до виконання курсового проекту.

12. Рекомендована література

Базова

1. Верещака С. М. Механіка композиційних матеріалів: навч. посібник / С.М. Верещака. – Суми: Сумський державний університет, 2013. – 160 с.
2. Ever J. Barbero. Introduction to Composite Materials Design, 3rd Edition, 2017. – 570.
3. Корнілов О.А. Опір матеріалів. – Київ: Лотос. 2000. – 551 с.
4. Писаренко Г.С., Квітка О.Л., Уманський Е.С. Опір матеріалів. – К.: Вища школа. 2004. – 655с.

Допоміжна

1. Полімерні матеріали в ракетно-космічній техніці: підручник / Є.О. Джур та ін. – К.: Вища освіта, 2003.
2. Корнілов О.А. Опір матеріалів. – Київ: Лотос. 2000. – 551 с.
3. Нові матеріали. Частина I: Міцність і деформування полімерних та композиційних матеріалів при короткочасному навантаженні: лабор. практикум. [Електронний ресурс] / М. С. Шидловський, О. П. Заховайко, О. В. Тимошенко, О. С. Мусієнко. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 81 с.